

JAARREKENING 2022

**N.V. HAVENBEHEER
SURINAME**

Inhoud

Financiële positie en Operationele Prestaties 2022	6
<i>Financiële positie</i>	6
<i>Operationele prestaties</i>	9
Overzicht van de financiële positie	15
Mutatie overzicht van het eigen vermogen	16
Kasstroomoverzicht	17
Paragraaf 1 Informatie Vennootschap	18
1.1 Vennootschapsinformatie	18
Paragraaf 2 Grondslagen opstelling jaarrekening en overige gehanteerde grondslagen	19
2.1 Grondslag opstelling van de jaarrekening	19
2.2 Overige gehanteerde grondslagen	19
2.4 Belangrijkste schattingen en beoordelingen in de jaarrekening	28
Paragraaf 3 Resultaat voor het jaar	32
3.1 Opbrengsten van contracten met klanten	33
3.2 Leasebaten	34
3.3 Informatie over belangrijke onderdelen van het resultaat voor belastingen	35
3.4 Inkomstenbelasting	37
3.5 Winst per aandeel	38
Paragraaf 4 Geïnvesteed kapitaal	39
4.1 Materiele vaste activa	39
4.2 Bijzondere waardeverminderingen MVA	40
4.3 Verplichtingen uit hoofde van toegezegde pensioenrechten	40
Paragraaf 5 Financieringsstructuur	45
5.1 Gestort kapitaal en reserves	45
5.2 Financiële instrumenten	45
Paragraaf 6 Werkkapitaal	47
6.1 Geldmiddelen en kasequivalenten	47
6.2 Handelsvorderingen en overige vorderingen	47
6.3 Nog te betalen bedragen en overige schulden	48
Paragraaf 7 Informatie over verbonden partijen	49
Paragraaf 8 Overige gegevens	50

Algemene informatie

Directie en Raad van Commissarissen

De Directie in het verslagjaar is gevoerd door de heer A. Talea (Managing Director) en mevrouw M.Haakmat-Milano (Commercial Director).

In het verslagjaar is het toezichthoudend orgaan als volgt samengesteld:

de heer L. Brunswijk - President Commissaris

de heer D. Oediet - Secretaris

de heer E. Landveld - Commissaris

de heer M. Cambiel - Commissaris

de heer O. Saboerali - Commissaris

mevrouw M. Poeketie - Amerkan - Commissaris

Boekjaar eindigend op 31 december 2022

De omzet van de vennootschap bedroeg in het boekjaar USD 17,392,977 (2021: USD 16,959,281). Dit is een reële positieve groei ten opzichte van 2021 van USD 433,696 of te wel 2.6 procent. De totale bedrijfslasten inclusief de financiële lasten zijn ten opzichte van 2021 met een bedrag groot USD 126,006 of te wel 0.8 procent toegenomen van USD 15,987,345 naar USD 16,113,351 (2021: afname USD 395,060 of te wel 2.4 procent). Over een gedeelte van het bedrijfsresultaat van het boekjaar is inkomstenbelasting berekend voor een bedrag van USD 318,970 terwijl het bedrijfsresultaat van het vorige boekjaar volledig was vrijgesteld van inkomstenbelasting als gevolg van compensabele verliezen. Door deze ontwikkeling is er in het boekjaar sprake van een nettowinst van USD 960,654 (2021: nettowinst USD 971,936).

De toename van de omzet in het boekjaar is voornamelijk toe te schrijven aan de toename van de opbrengstcategorie verwerkingsheffing, Reefer en de opbrengstcategorie verhuur van ruimten.

De toename van de totale bedrijfslasten in het boekjaar is voornamelijk toe te schrijven aan de kosten voortvloeiende uit de samenwerkingsovereenkomst met Port Antwerpen welke enigszins zijn afgevlakt met de Interestbaten van het pensioenplan en overige lange termijn personeelsbeloningen (medische kosten en jubileum) voor actieve werknemers en gepensioneerden van de vennootschap gebaseerd op rechten zoals opgenomen in de collectieve arbeidsovereenkomst tussen de vennootschap en haar personeel ten opzichte van 2021.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Per ultimo van het boekjaar waren de volgende infrastructurele projecten onderhanden t.w.:

1. Uitbreiding terrein voor afhandeling containers met inpoldering d.m.v. damwandconstructies.
2. Betonneren havenlaan oost.
3. Diepwaterhaven Nickerie.

De projecten 1 en 2 worden gefinancierd met aannemerskredieten, terwijl voor project 3 de financiering door Phoenix Development Company zal geschieden.

De 2^e fase voor de verdere uitbouw van het in 2018 officieel in gebruik genomen xPort software pakket naar een Port Community Systeem (PCS) is in de 2^e helft van het vorig boekjaar aangevangen. In het vorig boekjaar is uit het geraamd bedrag van USD 350 K een bedrag van USD 94 K besteed. In het huidig verslagjaar is er USD 198 K besteed. Met betrekking tot het PCS, is met het Ministerie van Buitenlandse Zaken overeengekomen dat de financiering hiervan uit de kredietlijn met India zal plaatsvinden.

Ten aanzien van het automatiseringsnetwerksysteem is reeds in het vorig verslagjaar een aanvang gemaakt met de upgrading hiervan en ook de vervanging van hardware van met name de servers.

De financiële positie van de vennootschap vertoonde per ultimo van het boekjaar het volgende beeld:

- de liquiditeitsratio (current ratio= vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden) is in vergelijking tot 2021 afgenomen van 2.12 naar 1.47.
- de solvabiliteitsratio (verhouding eigen vermogen met vreemd vermogen) is in vergelijking tot 2021 toegenomen van 1.07 naar 1.11.
- het totaal vermogen (balanstotaal) nam af met circa USD 3.6 miljoen van USD 158,7 miljoen naar USD 155,1 miljoen.
- De cash flow nam toe met circa USD 4,7 miljoen van 8,9 miljoen naar 13,6 miljoen.
- Het netto werkkapitaal (vlottende activa minus kortlopende schulden) nam af met circa USD 2,8 miljoen van USD 8,6 miljoen naar USD 5,8 miljoen.
- Het rendement (nettowinst ultimo van het boekjaar in procenten van het op lange termijn geïnvesteerd vermogen) nam toe met 0.03 procent van 0.64 procent naar 0.67 procent.

In onderstaande overzicht wordt per categorie de (lading)volumes over het boekjaar weergegeven:

<u>Aantal containers uitgedrukt in Teu's</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Import	45.235	39.587
Export	<u>26.165</u>	<u>32.085</u>
Totaal	71.400	71.672

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Breakbulk Paramaribo uitgedrukt in vrachtonnen

Import	204.234	220.661
Export	<u>14.814</u>	<u>11.707</u>
Totaal	219.048	232.698

Breakbulk Nickerie uitgedrukt in vrachtonnen

Import	9.658	14.851
Export	<u>4.872</u>	<u>13.447</u>
Totaal	14.530	28.298

Liquidbulk Oil Jetty uitgedrukt in metrieke tonnen

Import	55.341	78.053
Export	<u>58.022</u>	<u>86.614</u>
Totaal	113.363	164.667

<u>Voertuigen uitgedrukt in vrachtonnen</u>	84.060	65.294
--	---------------	---------------

Koelcontainers uitgedrukt in aansluitingsuren

Import (20 en 40 ft containers)	174.217	125.943
Export (20 en 40 ft containers)	68.443	62.804
Pre-cool (20 en 40 ft containers)	<u>19</u>	<u>257</u>
Totaal	242.679	189.004

In onderstaande overzicht wordt het aantal schepen dat onze havens in het boekjaar heeft aangedaan weergegeven:

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Aantal schepen die onze havens heeft aangedaan

Nieuwe Haven Paramaribo	679	781
Oil jetty	67	102
Haven Nickerie	<u>546</u>	<u>503</u>
Totaal	1.292	1.386

Bij de Nieuwe Haven Paramaribo gaat het voornamelijk om zeeschepen en Braziliaanse schoeners, bij de Oil jetty om olietankers en bij de Haven van Nickerie om zeeschepen en doorvoerboten. Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat het aantal schepen dat al onze havens heeft aangedaan, is gestegen.

Vaststelling jaarrekening voorgaande boekjaren

Op 28 april 2022 zijn de jaarrekeningen over de boekjaren 2014 tot en met 2019 vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het negatief nettoresultaat over 2014 van USD 4,179,054 en het negatief nettoresultaat over 2015 van USD 5,626,410 zijn volledig ten laste van de algemene reserve geboekt. Uit de nettoresultaten over de boekjaren 2016 t/m 2019 van in totaal USD 7,998,683 is na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad USD 1,599,797 een bedrag van USD 3,199,593 toegevoegd aan de algemene reserve en een bedrag van USD 3,199,593 als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. Het positief resultaat over 2020 van USD 440,950 is na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad. USD 88,190 voor een bedrag van USD 352,760 en het positief resultaat over 2021 van USD 971,936 is na aftrek van de statutair bepaalde toevoeging van 20 procent ad. USD 194,387 voor een bedrag van USD 777,549 in het eigen vermogen onder de post Overige Reserves opgenomen.

Financiële positie en Operationele Prestaties 2022

Financiële positie

Bij het beoordelen van de financiële positie, met name de liquiditeit moet mede in aanmerking worden genomen de invloed daarop van de investeringen in de haven in Paramaribo, de haven in Nieuw Nickerie en de haven in Albina.

De haven in Paramaribo is door tussenkomst van de Overheid gefinancierd met schenkingsmiddelen van de Europese Gemeenschap, de haven van Nickerie door de Islamic Development Bank en de Haven in Albina met nagenoeg eigen middelen. Doordat de eerstgenoemde haven goede resultaten oplevert en er geen rente of aflossingen behoeven te worden betaald ontstaat uit de winst en de afschrijvingen een zeer comfortabele cashflow.

De verwachting is echter, onder de conditie dat de lopende investeringen voldoende cashflow opleveren, dat als de leningen/kredieten zijn afgelost en de investeringen afnemen en er uit de afschrijvingen een

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

liquiditeiten massa zal ontstaan die in een investeringsfonds zal moeten worden belegd. Op langere termijn dient dus rekening te worden gehouden met vervangingsinvesteringen, verdere modernisering en uitbouw van de haven. Anderzijds is een bedreiging van de cashflow in de haven te Nieuw Nickerie voor walfaciliteiten en baggerwerkzaamheden geschat op ca. USD 10 miljoen om deze werkbaar te maken, terwijl de toereikendheid van de terugverdien capaciteit onzeker is.

Zowel een mogelijke verlieslatende positie als het moeten betalen van de rente en aflossingen bedreigen de liquiditeit. Hierbij wordt de kanttekening geplaatst dat de investeringen in Nieuw Nickerie meer moeten worden gezien als een investering uit hoofde van ontwikkeling van het district, dan als een "cash-cow" voor het Havenbedrijf. Er zal dan ook naar een oplossing moeten worden gezocht die het ontstaan van kruissubsidiëring voorkomt, zowel in de sfeer van exploitatie als van financiering.

Netto werkkapitaal

In het volgende overzicht wordt de financiële positie besproken per 31 december 2022. Dit overzicht richt zich in het bijzonder op de samenstelling van het beschikbare kapitaal voor de financiering van de vlottende middelen. De onderstaande gegevens zijn ontleend aan de balans zoals in de jaarrekening van 2022 opgenomen.

	2022 USD	2021 USD
Op lange termijn		
-beschikbaar		
Eigen Vermogen	81,752	81,915
Voorzieningen	7,504	10,528
Langlopende schulden	53,494	58,639
Totaal beschikbare middelen lange termijn (A)	142,750	151,082
-vastgelegd		
Immateriële en materiële vaste activa	136,959	142,519
Financiële vast activa	-	-
Totaal vastgelegde middelen lange termijn (B)	136,959	142,519
Netto werkkapitaal (C=A-B)	5,791	8,563

Het netto werkkapitaal van de vennootschap vertoont ultimo het verslagjaar ten opzichte van de stand per eind 2021 een afname. Zowel de lange termijn middelen alsook de lange termijn besteding vertonen een afname per jaareinde 2022. De daling van de beschikbare fondsen op lange termijn is hoger ten opzichte van de langlopende investeringen en heeft geleid tot een afname van het werkkapitaal met USD 2.8 miljoen. De beschikbare middelen op korte termijn zijn ten opzichte van het vorige jaar toegenomen, terwijl het beslag daarop niet meegroeide, waardoor de liquide middelen met USD 4,7 zijn toegenomen.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Liquiditeit

In de volgende twee overzichten wordt de liquiditeitspositie per einde boekjaar weergegeven, dit met behulp van het werkkapitaal en een liquiditeitsratio. Per balansdatum geeft de ondernemingsliquiditeit het volgende beeld weer:

	2022 USD	2021 USD
Vlottende activa		
Vorderingen	2,271	2,487
Overige vorderingen	2,279	4,820
Liquide middelen	13,617	8,909
Bruto-vlottend actief (A)	18,167	16,216
Af: kortlopende schulden (B)	(12,376)	(7,653)
Netto-vlottend actief (C=A-B)	5,791	8,563
<i>Current ratio</i>	1.47	2.12

Solvabiliteit

In de afgelopen jaren vertoont de ontwikkeling van het eigen en vreemd vermogen in relatie tot het totaal vermogen van de vennootschap het onderstaande beeld. In het verslagjaar is het eigen vermogen t.o.v. voorgaand boekjaar met USD 0.2 miljoen afgenomen. Het vreemd vermogen ultimo 2022 is afgenomen met USD 3.4 miljoen.

	2022		2021	
	USD	%	USD	%
Eigen vermogen	81,752	52.7	81,915	51.6
Voorzieningen	7,504	4.8	10,528	6.6
Langlopende schulden	53,494	34.5	58,639	36.9
Kortlopende schulden	12,376	8.0	7,653	4.8
Vreemd vermogen	73,374	47.3	76,820	48.4
Totaal vermogen	155,126	100	158,735	100

Indien uit boven aangegeven standen per ultimo boekjaar een solvabiliteitsindicator wordt afgeleid, dan geeft de ontwikkeling van het eigen vermogen in relatie tot het vreemd vermogen het volgende beeld weer:

	2022	2021
<i>Eigen vermogen/vreemd vermogen</i>	1.11	1.07

Uit de bovenstaande financiële analyse blijkt dat de liquiditeitspositie achteruit is gegaan en de solvabiliteit van de vennootschap is verbeterd ten opzichte van voorgaand boekjaar. De cash flow ten

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

opzichte van de langlopende schulden laat een stijgende ontwikkeling zien. Hierbij kan worden aangetekend dat de volledige nettowinst over het boekjaar 2022 in het eigen vermogen is verwerkt.

Operationele prestaties

Het brutoresultaat, zijnde het resultaat na financiële baten en lasten en voor belasting, is in 2022 ten opzichte van het boekjaar 2021 op haast hetzelfde niveau gebleven. Een vergelijking tussen de twee boekjaren geeft het volgende beeld weer van de ontwikkeling van het resultaat:

	2022		2021		Mutatie 2022-2021	
	USD	%	USD	%	USD	%
Bruto-omzet	17,393	100.0	16,959	100.0	434	2.6
Afschrijvingen	6,425	36.9	6,176	35.5	249	4.0
Personeelskosten	6,041	34.7	5,931	34.1	110	1.9
Overige bedrijfskosten	2,546	14.6	1,316	7.6	1,230	93.5
Som der bedrijfslasten	15,012	86.3	13,423	77.2	1,589	11.8
Resultaat vóór financiële baten en lasten	2,381	13.7	3,536	20.3	(1,155)	(32.7)
Financiële baten en lasten	(1,101)	(6.3)	(2,564)	(14.7)	(1,463)	(57.1)
Resultaat na financiële baten en lasten	1,280	7.4	972	5.6	308	31.7
Belasting over gewoon bedrijfsresultaat	(319)	-	-	-	(319)	-
Nettowinst	961	7.4	972	5.6	(11)	(1.1)

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat ten opzichte van het voorgaande boekjaar in 2022 zijn zowel de omzet als de totale bedrijfslasten toegenomen. De toename van de omzet bedroeg circa USD 434 K en de toename van de bedrijfslasten bedroeg circa USD 1.6 miljoen, terwijl de financiële lasten afnamen met circa USD 1.5 miljoen. De belasting over het gewoon bedrijfsresultaat namen toe met USD 319 K.

Deze ontwikkelingen van de componenten van de resultatenrekening hebben niet geresulteerd in een noemenswaardige toe-/afname ten opzichte van het voorgaande boekjaar. De dienstverlening van de vennootschap gericht op import en export en landlordactiviteiten luiden voornamelijk in US-dollar. In 2022 is er bij de opbrengstengroep "verwerkingsheffing" een toename van circa USD 197 K, "Reefer" een toename van circa USD 156 K en bij de opbrengstengroep "verhuur van ruimten" was er een toename van circa USD 94 K.

De bedrijfslasten vertoonden in het verslagjaar in totaliteit een toename van circa USD 1.6 miljoen. De kostensoorten "Afschrijvingen" vertoont een toename van circa USD 249 K, de kostensoort "Personeelskosten" vertoont een toename van circa USD 110 K, de kostensoort "Overige Bedrijfskosten", vertoont een toename van circa USD 1.2 miljoen.

Rapport onafhankelijke accountant t.b.v. aandeelhouders N.V. Havenbeheer Suriname

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van N.V. Havenbeheer Suriname

Verklaring over de jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van N.V. Havenbeheer Suriname te Paramaribo gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Havenbeheer Suriname op 31 december 2022 en van het resultaat en de kasstromen over 2022 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals gepubliceerd door de International Accounting Standards Board (IASB).

De jaarrekening bestaat uit:

1. Overzicht van de financiële positie per 31 december 2022;
2. de volgende overzichten over 2022:
 - de winst- en verliesrekening
 - het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
 - het mutatieoverzicht eigen vermogen
 - en het kasstroomoverzicht; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Havenbeheer Suriname zoals vereist in de "Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance-opdrachten: (ViO). Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en Beroepregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie, met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie en de overige gegevens in overeenstemming met het Surinaams recht.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met IFRS. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie en de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Paramaribo, 02 februari 2024
Hoogachtend,
Crowe Burgos Accountants N.V.

drs. Romeo K. Burgos CA RA
Managing Partner

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

N.V. Havenbeheer Suriname

Winst of verlies en niet gerealiseerde resultaten

Boekjaar eindigend op 31 december 2022

x US\$ 1,000	Toelichting	2022	2021
Voortgezette bedrijfsactiviteiten			
Opbrengsten van contracten met klanten	3.1	9,414	9,027
Lease baten	3.2	7,979	7,932
Bruto omzet		17,393	16,959
Pesoneelskosten	3.3 #	(6,041)	(5,931)
Afschrijvingskosten	#	(6,425)	(6,176)
Algemene en administratieve kosten	3.3 #	(2,546)	(1,316)
Operationeel resultaat		2,381	3,536
Financiële lasten	3.3	(1,075)	(2,499)
Overige baten/lasten	3.3	(26)	(65)
Winst voor belasting uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		1,280	972
Inkomstenbelasting		(319)	-
Winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		961	972
Niet gerealiseerde resultaten			
<i>Niet gerealiseerde resultaten welke daarna niet naar winst of verlies zullen worden overgeboekt</i>			
Pensioenen en andere vergoedingen na uitdiensttreding		2,076	840
Inkomstenbelasting		-	-
<i>Niet gerealiseerde resultaten welke daarna niet naar winst of verlies zullen worden overgeboekt</i>		2,076	840
Niet gerealiseerde resultaten na winstbelasting		2,076	840
Overzicht winst of verlies en niet gerealiseerde resultaten		3,037	1,812

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

N.V. Havenbeheer Suriname

Overzicht van de financiële positie

Boekjaar eindigend op 31 december 2022

x US\$ 1,000	Toelichting	2022	2021
Activa			
Vaste Activa			
Materiele vaste activa	4.1	136,515	142,243
Immateriele vaste activa		444	276
Totale vaste activa		<u>136,959</u>	<u>142,519</u>
Vlottende activa			
Handelsvorderingen	6.2	2,271	2,487
Overige vorderingen	6.2	2,279	4,820
Geldmiddelen en kasequivalenten	6.1	13,617	8,909
Totale vlottende activa		<u>18,167</u>	<u>16,216</u>
Totale activa		<u>155,126</u>	<u>158,735</u>
Eigen vermogen en verplichtingen			
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal		9	9
Algemene reserve		79,844	84,151
Overige reserve		1,899	(2,245)
Totaal eigen vermogen		<u>81,752</u>	<u>81,915</u>
Langlopende verplichtingen			
Leningen	5.2	47,421	53,080
Voorzieningen		-	369
Voorziening personeelsbeloningen	4.3	7,504	10,159
Overige langlopende verplichtingen		6,073	5,559
Totaal langlopende verplichtingen		<u>60,998</u>	<u>69,167</u>
Kortlopende verplichtingen			
Overige schulden	6.3	2,856	1,773
Actuele belastingverplichtingen		-	-
Te betalen dividend		800	-
Korte termijn deel van leningen	5.2	8,720	5,880
Totale kortlopende verplichtingen		<u>12,376</u>	<u>7,653</u>
Totale verplichtingen		<u>73,374</u>	<u>76,820</u>
Totale eigen vermogen en verplichtingen		<u>155,126</u>	<u>158,735</u>

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

N.V. Havenbeheer Suriname

Mutatie overzicht van het eigen vermogen

Boekjaar eindigend op 31 december 2022

x US\$ 1,000	Aandelen- kapitaal	Algemene reserve	Overige reserves	Totaal eigen vermogen
Eigen vermogen per 1 januari, 2021	9	83,116	(3,022)	80,103
Winst/verlies boekjaar	-	194	778	972
Niet gerealiseerde resultaten	-	840	-	840
Totaal gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten 2021	-	1,034	778	1,812
IFRS aanpassingen	-	-	-	-
Betaalde dividend	-	-	-	-
Eigen vermogen per 31 December, 2021	9	84,151	(2,245)	81,915
 Eigen vermogen per 1 januari, 2022	 9	 84,151	 (2,245)	 81,915
Winst/verlies boekjaar	-	192	769	961
Aanpassing Algemene reserve inzake winstbestemming 2019	-	31	(31)	-
Toevoeging Algemene reserve winstverdeling 2014 t/m 2019	-	(6,606)	6,606	-
Niet gerealiseerde resultaten	-	2,076	-	2,076
Totaal gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten 2022	-	(4,307)	7,344	3,037
IFRS aanpassingen	-	-	-	-
Betaalde dividend en dividendbelasting	-	-	(3,200)	(3,200)
Eigen vermogen per 31 December, 2022	9	79,844	1,899	81,752

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

N.V. Havenbeheer Suriname

Kasstroombegroting

Boekjaar eindigend op 31 december 2022

x US\$ 1,000	Toelichtingen	2022	2021
Operationele activiteiten			
Winst voor belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		1,280	972
<u>Aanpassingen voor:</u>			
Afschrijvingen	4.1	6,425	6,176
Interest lasten/baten uit hoofde van personeelsbeloningen		2,076	840
Voorzieningen (mutatie)		(369)	(231)
Pensioenvoorzieningen (mutatie)		(2,655)	(563)
Winst op desinvestering materiele vaste activa		(18)	
Kasstroom uit operaties voor aanpassingen in werkkapitaal		6,739	7,194
<u>Aanpassingen werkkapitaal:</u>			
Toename/afname handelsdebiteuren		216	212
Toename/afname vooruitbetaalde bedragen en overige vlottende activa		2,541	(57)
Toename/afname handelscrediteuren en overige vlottende passiva		1,083	535
Toename/afname nog te betalen bedragen		3,640	(78)
Kasstroom uit operaties		14,219	7,806
Verrekening inkomstenbelasting		(319)	-
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		13,900	7,806
Investeringsactiviteiten			
Investerings MVA	4.1	(865)	(680)
Ontvangsten uit verkoop materiele vaste activa		18	
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		(847)	(680)
Financieringsactiviteiten			
Terugbetaling leningen		(5,145)	(4,998)
Dividend uitgekeerd aan aandeelhouders		(3,200)	-
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten		(8,345)	(4,998)
Toename/(afname) in kasstroom		4,708	2,128
Geldmiddelen en kasequivalenten, begin boekjaar		8,909	6,781
Geldmiddelen en kasequivalenten, einde boekjaar	6.1	13,617	8,909

Paragraaf 1 Informatie Vennootschap

1.1 Vennootschapsinformatie

Oprichting en activiteiten

N.V. Havenbeheer Suriname werd opgericht op 11 november 1971. N.V. Havenbeheer Suriname is verantwoordelijk voor het beheer van de Nieuwe Haven (Haven van Paramaribo), de oliesteiger en de haven van Nieuw Nickerie.

N.V. Havenbeheer Suriname is de "landlord" die voorziet in haveninfrastructuur, regelgeving en voldoet aan internationale normen. De verwerking van lading is een exclusieve activiteit van particuliere terminal operators. Zoals uiteengezet in de statuten, opereert N.V. Havenbeheer Suriname alleen op het gebied van de "droge" haveninfrastructuur.

Belangrijkste taken en dienstverlening

- Het leveren van kwalitatief hoogstaande diensten en het creëren van een ondernemingsvriendelijk klimaat binnen het havengebied.
- Zorgdragen voor de constructie en het onderhoud van haveninfrastructuur.
- Het garanderen van een veilig, vlot en milieu-verantwoord beheer van het vervoer van lading binnen het havengebied.
- Voorzien in kade-infrastructuur.
- Terminal verhuur.
- Bunkerdiensten (brandstof en drinkwater).
- Verwerking van scheepsafval.
- Reeferfaciliteiten (119 reefer plugs).
- Verhuur van terreinen en kantoorruimte.

Paragraaf 2 Grondslagen opstelling jaarrekening en overige gehanteerde grondslagen

2.1 Grondslag opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening van N.V. Havenbeheer Suriname (hierna: HBS) is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals uitgevaardigd door de International Accounting Standards Board (IASB).

De jaarrekening is opgesteld o.b.v. de historische kostprijs. De presentatievaluta van de jaarrekening is de US Dollar en de gehanteerde mate van afronding bij de presentatie is tot duizendtallen (USD duizend), mits anders aangegeven.

2.2 Overige gehanteerde grondslagen

Hiernavolgend worden de overige relevante grondslagen welke toepassing hebben gevonden bij het opstellen van de jaarrekening behandeld:

a. Vlottend/vast c.q. kortlopend/langlopend

HBS presenteert in haar overzicht van de financiële positie, haar vlottende activa en vaste activa, en kortlopende en langlopende verplichtingen als afzonderlijke categorieën.

Een actief wordt als vlottend geclassificeerd als:

- ze verwacht dat het actief zal worden gerealiseerd, of als ze voornemens is het actief te verkopen of te verbruiken, in de normale exploitatiecyclus;
- ze het actief voornamelijk aanhoudt met de bedoeling het te verhandelen;
- ze verwacht dat het actief binnen 12 maanden na de verslagperiode zal worden gerealiseerd; of
- het actief een geldmiddel of kasequivalent betreft, tenzij het gebruik van het actief voor ruil of voor afwikkeling van een verplichting beperkt is gedurende ten minste 12 maanden na de verslagperiode.

Alle overige activa worden geclassificeerd als vaste activa.

Een verplichting wordt als kortlopend geclassificeerd als:

- ze verwacht dat de verplichting in de normale exploitatiecyclus van de entiteit zal worden afgewikkeld;
- ze de verplichting voornamelijk aanhoudt voor handelsdoeleinden;
- de verplichting binnen twaalf maanden na de verslagperiode moet worden afgewikkeld; of
- ze geen voorwaardelijk recht heeft om de afwikkeling van de verplichting met tenminste twaalf maanden na de verslagperiode uit te stellen.

Alle overige verplichtingen worden geclassificeerd als langlopende verplichting. Uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen worden geclassificeerd als vaste activa en langlopende verplichtingen.

b. Opbrengsten van contracten met klanten

De kernactiviteit van HBS bestaat uit het ter beschikking stellen van haar haven faciliteiten en treedt in deze op als "landlord" en ziet erop toe dat alle entiteiten, welke activiteiten op de haven ontplooiën zich aan de gestelde vereisten houden. De opbrengsten van HBS zijn onderverdeeld in scheepvaart gerelateerde opbrengsten en huur opbrengsten.

De scheepvaart gerelateerde opbrengsten vloeien voort uit overeenkomsten welke HBS heeft gesloten met entiteiten welke gebruik maken van de havenfaciliteiten van HBS en met diverse toeleverings- en ondersteunende bedrijven. Deze toeleverings- en ondersteunende bedrijven, dragen bij aan een vlot verloop van de operationele activiteiten op de haven. De scheepvaart gerelateerde opbrengsten bestaan o.m. uit verwerkingsheffing, liggelden, opslag losse lading en van voertuigen, bunkeren van schepen en het beschikbaar stellen van faciliteiten welke dienen voor het "koel" houden van containers (reefer). Voor wat betreft de huur opbrengsten waarbij HBS als lessor aangemerkt is, wordt in deze verwezen naar toelichting "HBS als lessor".

HBS neemt opbrengsten op om de overdracht van beloofde goederen of diensten aan klanten tot uitdrukking te brengen in een bedrag dat de vergoeding tot uitdrukking brengt waarop HBS verwacht in ruil voor die goederen of diensten recht te zullen hebben. HBS heeft vastgesteld dat zij de principaal is omdat de aard van haar belofte een prestatieverplichting is om de gespecificeerde goederen of diensten zelf te leveren en verantwoordt scheepvaart gerelateerde opbrengsten op het tijdstip van de vervulde prestatieverplichting. Bij aanvang van het contract beoordeelt HBS elke belofte welke als separate prestatieverplichtingen kan worden aangemerkt en waarbij allocatie aan een deel van de transactieprijs moet plaatsvinden. Hierbij houdt HBS rekening met de eventuele effecten (indien van toepassing) van een variabele vergoeding, een significante financieringscomponent, niet geldelijke vergoeding en de aan een klant te betalen vergoeding. Een vordering uit hoofde van opbrengsten van contracten met klanten is het recht van HBS op vergoeding dat onvoorwaardelijk is. Een recht op vergoeding is onvoorwaardelijk als slechts het verstrijken van tijd vereist is voordat de vergoeding verschuldigd is.

c. Winstbelastingen

Actuele belastingverplichtingen

Actuele belastingverplichtingen (vorderingen) voor de lopende en voorgaande perioden moeten worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald (teruggevorderd) aan de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven (en de belastingwetgeving) waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op het einde van de verslagperiode.

Over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen worden buiten de winst of verlies verwerkt als ze betrekking hebben op posten die in dezelfde of andere periode buiten de winst of verlies zijn verwerkt. Derhalve worden over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen die

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

betrekking hebben op posten die in dezelfde of een andere periode direct in het eigen vermogen zijn verwerkt, direct in het eigen vermogen opgenomen.

De uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen worden gesaldeerd als en alleen als, HBS een in rechte afdwingbare recht heeft om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingvorderingen en de uitgestelde belastingverplichtingen verband houden met winstbelastingen die door dezelfde belastingautoriteit worden geheven op hetzelfde belastbare entiteit dan wel verschillende belastbare entiteiten die ofwel voornemens zijn om de actuele belastingvorderingen en verplichtingen netto te verrekenen, ofwel om de vorderingen te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichtingen worden afgewikkeld, in elke toekomstige periode waarin verwacht wordt dat aanzienlijke bedragen van uitgestelde belastingverplichtingen of vorderingen zullen worden afgewikkeld respectievelijk gerealiseerd.

d. Cash dividend

De verplichting om dividend uit te keren wordt opgenomen wanneer het dividend op de juiste wijze is goedgekeurd en HBS er niet langer over beschikt. Het betreft in deze de datum waarop de dividendaankondiging door de directie wordt gedaan en goedgekeurd door de aandeelhouders.

e. Vreemde valuta

De financiële overzichten van HBS zijn gepresenteerd in USD, welke ook de functionele valuta is. Met betrekking tot Transacties en Saldi in vreemde valuta worden door HBS bij eerste opname in de functionele valuta opgenomen, door op het bedrag in vreemde valuta de precieze wisselkoers toe te passen, die op de datum van de transactie geldt tussen de functionele valuta en de vreemde valuta.

Monetaire posten die in een vreemde valuta luiden, worden omgerekend op basis van de slotkoers en niet monetaire posten die op basis van de historische kostprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta, worden omgerekend op basis van de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. Niet monetaire posten die tegen reële waarde worden gewaardeerd in een vreemde valuta, worden omgerekend op basis van de wisselkoersen die golden op de datum waarop de reële waarde werd bepaald.

Wisselkoersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van monetaire posten of uit de omrekening van de monetaire posten tegen een koers die verschilt van de koers waartegen ze in de verslagperiode of voorgaande jaarrekeningen bij eerste opname zijn omgerekend, worden in de winst en verliesrekening opgenomen in de periode waarin ze zich voordoen.

f. Materiële vaste activa

Een materieel vast actief wordt na de opname als actief geboekt tegen zijn kostprijs, verminderd met eventuele geaccumuleerde afschrijvingen en eventuele geaccumuleerde bijzondere

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

waardevermindingsverliezen. De kostprijs van het materieel vast actief omvat alle kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn om het actief op locatie en in de staat te krijgen die noodzakelijk is om te functioneren op de door het management beoogde wijze.

Wanneer significante onderdelen van materiele vaste activa met regelmatige tussenpozen moeten worden vervangen schrijft HBS dergelijke onderdelen afzonderlijk af op basis van hun specifieke levensduur. Indien een belangrijk bestanddeel van een materieel vast actief dezelfde gebruiksduur en dezelfde afschrijvingsmethode heeft als een ander belangrijk bestanddeel van hetzelfde actief, worden deze bestanddelen samengevoegd bij de bepaling van de afschrijvingskosten.

Indien grondige inspecties regelmatig worden uitgevoerd om gebreken op te sporen, ongeacht of onderdelen van het actief worden vervangen worden de kosten van deze inspecties als vervangingsinvesteringen opgenomen in de boekwaarde van het materieel vast actief indien aan de opnamecriteria is voldaan. Alle overige dagelijkse onderhoudskosten van een materieel vast actief worden niet in de boekwaarde opgenomen. Deze kosten worden in de winst en verlies rekening opgenomen wanneer zij gemaakt worden.

Er wordt lineair op de materiele vaste activa afgeschreven op basis van afschrijvingspercentages en wel als volgt:

Category MVA	Percentage
Infracstructuur	2.5% - 3.33%
Gebouwen en opstallen	3.33% - 5%
Machines	10%
Transportmiddelen	20% - 33.33%
Inventaris	20 % - 50%

De boekwaarde van een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer deze activa wordt vervreemd, dan wel indien er geen toekomstige economische voordelen meer te verwachten zijn van het gebruik of de vervreemding van het actief. De winst die of het verlies dat voortvloeit uit het niet langer in de balans opnemen van een materieel moet in het overzicht van gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten worden opgenomen. Winsten mogen niet als opbrengsten worden ingedeeld. De winst of het verlies dat voortvloeit uit het niet langer in de balans opnemen van een materieel vast actief zal worden bepaald als zijnde het verschil tussen de eventuele netto-opbrengst bij vervreemding en de boekwaarde van het actief.

De restwaarde en de gebruiksduur van een actief worden aan het eind van elk boekjaar herzien en indien de verwachtingen verschillen van de vorige schattingen, worden de wijzigingen indien toepasselijk prospectief aangepast.

g. Lease-overeenkomsten

De vaststelling of een overeenkomst een leaseovereenkomst is of bevat moet worden gebaseerd op de economische realiteit van de overeenkomst en vereist een beoordeling van het feit of de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een of meer specifieke activa en de overeenkomst een recht op het gebruik van het actief overdraagt.

HBS als lessee

Op de aanvangsdatum moet een lessee een met een gebruiksrecht overeenstemmend actief en een leaseverplichting opnemen, tenzij de leaseovereenkomsten van korte duur zijn of het een leaseovereenkomst betreft waarvan het onderliggende actief een lage waarde heeft.

HBS beoordeelt de waarde van een onderliggend actief op basis van de waarde van het actief wanneer het nieuw is, ongeacht de ouderdom van het geleased actief. De beoordeling of een onderliggend actief een lage waarde heeft, wordt op absolute basis uitgevoerd. De beoordeling wordt niet beïnvloed door de omvang, aard of omstandigheden van HBS. De met de leaseovereenkomst verband houdende leasebetalingen worden op tijdsevenredige basis gedurende de leaseperiode, als last in de enkelvoudige winst en verlies rekening opgenomen.

Een onderliggend actief kan alleen een lage waarde hebben indien, HBS van het gebruik van het onderliggende actief kan profiteren, ofwel op zichzelf, ofwel samen met andere middelen die gemakkelijk beschikbaar zijn voor HBS en het onderliggende actief noch in hoge mate afhankelijk is van, noch in hoge mate verbonden is met andere activa.

HBS als lessor

Leaseovereenkomsten waarbij HBS niet nagenoeg alle aan de eigendom van een onderliggend actief verbonden risico's en voordelen heeft overgedragen worden als een operationele lease ingedeeld. De leasebetalingen uit hoofde van operationele leases worden op een tijdsevenredige basis als baten opgenomen. De kosten, met in begrip van afschrijvingen, die voor het verdienen van leasebaten zijn gemaakt, worden als last opgenomen. Afschrijvingsgrondslagen voor af te schrijven onderliggende activa die het voorwerp van de operationele leases uitmaken, zijn consistent met de normale afschrijvingsgrondslagen van HBS voor soortgelijke activa.

h. Financieringskosten

Financieringskosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving, bouw of productie van een in aanmerking komend actief worden door HBS geactiveerd als onderdeel van de kostprijs van dat actief. Alle overige financieringskosten worden als last opgenomen in de periode waarin ze zijn gemaakt. Financieringskosten zijn rente en andere kosten die HBS maakt in verband met het lenen van middelen.

i. Financiële instrumenten – Eerste opname en waardering na eerste opname

Een financieel instrument is een overeenkomst die leidt tot zowel een financieel actief bij een entiteit als een financiële verplichting of eigen-vermogen instrument bij een andere entiteit.

i. Financiële verplichtingen

Initiële opname en waardering

Alle financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de reële waarde en in het geval van leningen en nog te betalen bedragen, de transactiekosten die direct aan de uitgifte van de financiële verplichting kunnen worden toegerekend.

De financiële verplichtingen van HBS bestaan uit handelscrediteuren, overige nog te betalen bedragen en leningen

Waardering na initiële opname

De leningen van HBS worden na eerste opname tegen de geamortiseerde kostprijs gewaardeerd en hierbij wordt gebruik gemaakt van de effectieve interest methode. Een winst of verlies op de leningen wordt in de winst of verlies rekening opgenomen wanneer het financieel actief niet meer in het overzicht van de financiële positie wordt opgenomen en via het amortisatieproces.

Niet langer opnemen van een financiële verplichting

Een financiële verplichting (of een deel daarvan) wordt niet langer opgenomen als en alleen als de financiële verplichting tenietgaat, d.w.z. wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. Wanneer er sprake is van ruil tussen schuldbewijzen met aanzienlijk verschillende voorwaarden of aanzienlijke wijzigingen van de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting of een deel daarvan, zal deze administratief verwerkt worden als een delging van de oorspronkelijke financiële verplichting en de opname van een nieuwe financiële verplichting.

ii. Saldering van een financieel actief en een financiële verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt in het overzicht van de financiële positie gepresenteerd als en alleen als HBS een in rechte afdwingbare recht heeft om de opgenomen bedragen te salderen en voornemens is om de verplichting op netto basis af te wikkelen of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

k. Bijzondere waardevermindering van activa

HBS beoordeelt op het einde van elke verslagperiode of er een indicatie is die wijst op een mogelijke bijzondere waardevermindering van een actief. Indien een dergelijke indicatie bestaat, zal HBS de realiseerbare waarde van het actief schatten. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste waarde van de reële waarde minus de verkoopkosten en zijn bedrijfswaarde. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde van het individuele actief te schatten, zal HBS de realiseerbare waarde bepalen van

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

de kasstroom-genererende eenheid waartoe het actief behoort. Als en alleen als de realiseerbare waarde van een actief onder zijn boekwaarde ligt, wordt de boekwaarde van het actief tot zijn realiseerbare waarde verlaagd. Deze verlaging is een bijzondere waardeverminderingsverlies.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van de kasstromen die verwacht worden voort te komen uit een actief of een kasstroom-genererende eenheid. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt een disconteringsvoet gehanteerd welke een percentage is voor belastingen die de huidige marktbeoordelingen weerspiegelt van de tijdswaarde van geld en de aan het actief verbonden risico's waarvoor de schattingen van toekomstige kasstromen niet zijn aangepast.

Als de markt geen specifieke disconteringsvoet voor het actief kent, gebruikt HBS alternatieve methoden om de disconteringsvoet te schatten.

Een bijzondere waardeverminderingsverlies wordt onmiddellijk in de winst en verliesrekening opgenomen, tenzij het actief tegen de geherwaardeerde waarde wordt geboekt. Een bijzondere waardeverminderingsverlies op een geherwaardeerd actief wordt in de niet gerealiseerde resultaten opgenomen, voor zover het bijzondere waardeverminderingsverlies niet groter is dan het bedrag van de gevormde herwaarderingsreserve voor datzelfde actief. Een dergelijke bijzondere waardeverminderingsverlies op een geherwaardeerd actief reduceert de herwaarderingsreserve.

HBS beoordeelt aan het einde van elke verslagperiode of er aanwijzingen bestaan dat een bijzonder waardeverminderingsverlies dat in voorgaande perioden is opgenomen voor een actief, met uitsluiting van goodwill, niet meer bestaat of mogelijk is afgenomen. Indien een dergelijke indicatie bestaat, zal HBS de realiseerbare waarde van dat actief schatten. Een bijzonder waardeverminderingsverlies dat in voorgaande perioden voor een actief, met uitsluiting van goodwill, werd opgenomen, zal worden teruggenomen als en slechts als er sinds de opname van het laatste bijzondere waardeverminderingsverlies een wijziging heeft plaatsgevonden in de schattingen die gebruikt worden om de realiseerbare waarde van het actief te bepalen. Indien voorgaande het geval is, moet de boekwaarde van het actief, worden verhoogd tot zijn realiseerbare waarde. Die verhoging is aan te merken als een terugname van een bijzonder waardeverminderingsverlies.

De verhoogde boekwaarde van een actief, met uitsluiting van goodwill, die toerekenbaar is aan een terugnemings, van een bijzonder waardeverminderingsverlies mag niet hoger liggen dan de boekwaarde die zou zijn bepaald (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief was opgenomen.

Een terugnemings van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een actief, met uitsluiting van goodwill, wordt onmiddellijk in het overzicht van gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten opgenomen, tenzij het actief tegen de geherwaardeerde waarde wordt geboekt. Een terugnemings

van een bijzonder waardevermindingsverlies van een geherwaardeerd actief, moet worden behandeld als een herwaarderingsstename.

l. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten in het overzicht van de financiële positie bestaan uit contanten, direct opvraagbare deposito's, en kortlopende, uiterst liquide beleggingen met een looptijd van maximaal drie maanden vanaf de verwervingsdatum, waarvan het bedrag bekend is en die geen materieel risico van waardeverandering in zich dragen.

m. Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt opgenomen indien HBS een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting heeft ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden, het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen en het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat. In het overzicht van gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten mag de last die betrekking heeft op een voorziening worden gepresenteerd zonder het bedrag dat voor een vergoeding wordt opgenomen.

n. Pensioenen en andere lange-termijnpersoneelsbeloningen

Voor pensioenen die worden toegekend aan werknemers, of hun verwanten (personen ten laste) of begunstigten, maakt HBS gebruik van de toegezegde pensioenregeling. Hierbij worden contributies betaald aan een pensioen plan welke een aparte entiteit is. HBS verschaft in het kader van vergoedingen na uitdiensttreding ook medische zorgverlening. Additioneel is door HBS als andere lange-termijn personeelsbeloning, jubileumuitkeringen aan de werknemers toegekend. Voor het bepalen van de contante waarde van haar bruto verplichtingen uit hoofde van toegezegde pensioenrechten wordt de "projected unit credit" methode toegepast.

Herwaarderingsen bestaande uit actuariële winsten en verliezen, wijzigingen in de gevolgen van het actiefplafond, exclusief bedragen die in de netto-rente op de netto-verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten (actief) zijn opgenomen en het rendement op fondsbeleggingen (exclusief bedragen die in de netto-rente op de netto-verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten zijn opgenomen), worden in niet gerealiseerde resultaten (OCI) opgenomen en in latere perioden niet naar de winst of het verlies geclassificeerd.

HBS verantwoordt pensioenkosten (past service costs) van verstreken diensttijd als een last op de vroegste van de volgende data:

- wanneer de wijziging aan of inperkings van de regeling plaatsvindt; en

- wanneer HBS gerelateerde reorganisatiekosten of ontslagvergoedingen opneemt.

2.3 Wijzigingen in boekhoudkundige principes en presentatie

De financiële overzichten van HBS eindigend op 31 december 2022, zijn de derde jaarlijkse financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS). De overgangsdatum was 1 januari 2020 met als gevolg dat alle financiële gegevens die in deze financiële overzichten worden gepresenteerd reeds in overeenstemming zijn met IFRS. In het boekjaar 2022 hebben er zich geen significante veranderingen voorgedaan in de boekhoudkundige principes. HBS heeft in 2022 geen enkele norm, interpretatie of wijziging die is uitgegeven, maar nog niet van kracht is, vroegtijdig aangenomen.

2.3.1 Nieuwe en gewijzigde IFRS-standaarden die van kracht zijn voor het huidige jaar

De volgende gewijzigde normen zijn van kracht geworden in 2022:

- Wijzigingen in IFRS 3 “Business Combinations: Reference to the Conceptual Framework” (uitgegeven in mei 2020).
- Wijzigingen in IAS 16 “Property, Plant and Equipment’: Proceeds before Intended Use” (uitgegeven in mei 2020).
- Wijzigingen in IAS 37 “Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets’: Onerous Contracts — Cost of Fulfilling a Contract” (uitgegeven in mei 2020).
- Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS-standaarden 2018-2020 Cycle: Amendments to IFRS 1 ‘First-time Adoption of International Financial Reporting Standards’, amendments to IFRS 9 ‘Financial Instruments’ and amendments to IFRS 16 ‘Leases’ (uitgegeven in mei 2020).

De bovenstaande wijzigingen hadden geen significante invloed op de financiële overzichten van HBS.

2.3.2 Nieuwe en herziene IFRS-standaarden die zijn uitgegeven maar nog niet van kracht zijn

De volgende gepubliceerde wijzigingen zijn niet verplicht of van toepassing voor 2022 en zijn niet vroegtijdig aangenomen door HBS.

Van kracht in 2023:

- IFRS 17 'Insurance Contracts' (issued in May 2017), including amendments to IFRS 17 (uitgegeven in juni 2020).

HBS heeft geen verzekeringscontracten die door deze standaard worden beïnvloed.

De verwachting is dat de implementatie van de volgende wijzigingen geen significante invloed zal hebben op de financiële overzichten van HBS.

- Wijzigingen in IAS 1 "Presentation of Financial Statements: Disclosure of Accounting Policies" (uitgegeven in februari 2021).
- Wijzigingen in IAS 8 "Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors: Definition of Accounting Estimates" (uitgegeven in februari 2021).
- Wijzigingen in IAS 12 "Income Taxes: Deferred Tax Related to Assets and Liabilities Arising from a Single Transaction" (uitgegeven in mei 2021).

Van kracht in 2024:

- Wijzigingen in IFRS 16 "Leases: Lease Liability in a Sale and Leaseback" (Uitgegeven in september 2022).
- Wijzigingen in IAS 1 "Presentation of Financial Statements": Classification of Liabilities as Current or Non-current". (Uitgegeven in januari 2020)

2. 4 Belangrijkste schattingen en beoordelingen in de jaarrekening

De opstelling van de jaarrekening vereist van de directie c.q. management, dat deze oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van baten en lasten, en van activa en verplichtingen. De schattingen en hiermee gepaard gaande veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien, dan wel in toekomstige perioden indien de herziening betrekking heeft op toekomstige perioden.

Beoordelingen

In het proces van toepassing van de grondslagen van financiële verslaggeving van HBS, heeft de directie c.q. management, de hiernavolgende oordelen gevormd welke een significante invloed hebben op de bedragen welke in de financiële overzichten zijn opgenomen:

Opbrengsten van contracten met klanten

HBS heeft de hiernavolgende oordelen toegepast welke een significante invloed hebben op het bepalen van het bedrag en het tijdstip van de opbrengsten van contracten met klanten:

- *Identificatie van prestatieverplichtingen in de verkoop van een bundel van goederen of diensten*
HBS heeft vastgesteld dat scheepvaart gerelateerde opbrengsten en huuropbrengsten afzonderlijk identificeerbaar zijn, omdat de klant van het goed of dienst ofwel op zichzelf kan profiteren, ofwel in combinatie met andere gemakkelijke voor de klant beschikbare middelen, en de belofte van HBS om het goed of dienst aan de klant over te dragen, is te onderscheiden binnen de context van het contract. Hierbij is ook vastgesteld dat HBS de goederen en diensten niet gebruikt als inputs om de door de klant bepaalde gecombineerde output of outputs te produceren of te leveren. De goederen en diensten brengen ook geen significante wijziging of aanpassing aan in, of worden ook niet significant gewijzigd of aangepast door, een of meer van de andere goederen of diensten die in het contract worden beloofd. Tevens is vastgesteld dat de goederen en diensten niet in hoge mate onderling afhankelijk of verbonden zijn. Met andere woorden, elk van de goederen en of diensten wordt niet significant beïnvloed door een of meer van de andere goederen en of diensten in het contract.
- *Het tijdstip van vervulling van prestatieverplichtingen*
HBS is tot de conclusie gekomen dat opbrengsten welke voortvloeien uit scheepvaart gerelateerde en huuropbrengsten aangemerkt kan worden als op een tijdstip vervulde prestatieverplichting. Voorgaande vanwege het actueel recht welke HBS heeft op betaling voor het actief op het moment dat de klant verplicht is voor het actief te betalen.
- *Principaal versus agent overwegingen*
HBS heeft vastgesteld dat bij het leveren van goederen en diensten geen andere partij betrokken is, en is voor wat betreft de aard van haar belofte om een prestatieverplichting van gespecificeerde goederen en of diensten te leveren, als principaal aan te merken. Voorgaande omdat zij zeggenschap over het gespecificeerde goed of de gespecificeerde dienst heeft voordat dat goed of die dienst aan een klant wordt overgedragen. De hiernavolgende indicatoren geven blijk HBS zeggenschap over het gespecificeerde goed of de gespecificeerde dienst heeft voordat het goed of de dienst aan de klant wordt overgedragen:
 - HBS is primair verantwoordelijk voor vervullen van de belofte om het gespecificeerde goed of de gespecificeerde dienst te leveren.

- HBS heeft de beslissingsvrijheid bij het vaststellen van de prijs voor het gespecificeerde goed of de gespecificeerde dienst.
- *Vaststellen van de variabele vergoeding*

Bepaalde contracten met klanten kunnen vanwege kortingen, teruggaven, terugbetalingen of prijsconcessies leiden tot een variabele vergoeding. Het bedrag van de variabele vergoeding zal met behulp van de verwachte waarde of het meest waarschijnlijke bedrag, geschat moeten worden. HBS heeft vastgesteld dat vanwege de bepalingen in het contract, het maken van een schatting van de variabele vergoeding als onderdeel van de transactieprijs niet van toepassing is. Het blijkt n.l. niet uit feiten en omstandigheden dat HBS bij het sluiten van het contract met de klant de bedoeling heeft een prijsconcessie aan de klant aan te bieden en er wordt ook niet verwacht dat HBS een prijsconcessie zal aanbieden.
- *Overwegingen met betrekking tot een significant financieringscomponent in het contract*

Bij het bepalen van de transactieprijs moet een entiteit de beloofde vergoeding aanpassen voor de effecten van de tijdswaarde van geld, als gezien het tijdstip van de betalingen waarmee door de partijen bij het contract (expliciet of impliciet) is ingestemd de klant of de entiteit een significant voordeel verkrijgt van financiering van de overdracht van goederen en of diensten aan de klant. HBS heeft als praktische oplossing, zoals in IFRS 15 is opgenomen, de beloofde vergoeding niet voor de effecten van een significante financieringscomponent aangepast omdat HBS bij aanvang van het contract verwacht dat de periode tussen het ogenblik waarop HBS een beloofd goed of een beloofde dienst aan een klant overdraagt en het ogenblik waarop de klant voor dat goed of die dienst betaalt een jaar of minder is.

Schattingen en veronderstellingen

Veronderstellingen betreffende de toekomst en andere belangrijke bonnen van schattingsonzekerheden aan het eind van de verslagperiode die een wezenlijk risico in zich dragen van een materiele aanpassing van de boekwaarde van activa en verplichtingen in volgend boekjaar worden hieronder beschreven. HBS baseert haar veronderstellingen en schattingen op variabelen welke ten tijde van het opstellen van de financiële overzichten beschikbaar zijn geweest.

Bijzondere waardeverminderingen van activa

Er is sprake van een bijzondere waardevermindering wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid zijn realiseerbare waarde overschrijdt. Deze realiseerbare waarde is de hoogste waarde van enerzijds de reële waarde minus verkoopkosten en anderzijds de bedrijfswaarde. HBS beoordeelt op het einde van elke verslagperiode of een indicatie aanwezig is die wijst op een mogelijke bijzondere waardevermindering van een actief. Indien een dergelijke indicatie bestaat, zal een schatting worden gemaakt van de realiseerbare waarde van dat actief.

Voorziening voor verwachte kredietverliezen op handelsdebiteuren

HBS maakt bij de berekening van te verwachten kredietverliezen op handelsvorderingen gebruik van een voorzieningenmatrix. In deze matrix wordt gebruik gemaakt van vaste voorzieningen percentages die afhankelijk zijn van het aantal dagen dat een handelsvordering achterstallig is. Hierbij maakt HBS gebruik van een passende groepering op basis van een uit haar verleden daadwerkelijk voorgekomen kredietverliezen voor verschillende klanten. HBS maakt bij het vaststellen van de percentages gebruik van zowel historische en toekomstgerichte informatie.

Toegezegde pensioenregelingen en personeelsbeloningen

De kosten van toegezegde pensioenregeling en overige lange termijn personeelsbeloningen (medische kosten en jubileum) en de contante waarde van verplichting uit hoofde van de pensioenregeling, zijn vastgesteld o.b.v. actuariële uitgangspunten. Alle veronderstellingen, verwachtingen en prognoses die gebruikt worden als basis voor de schattingen in de jaarrekening vormen een weergave van de vooruitzichten van HBS.

Paragraaf 3 Resultaat voor het jaar

In deze sectie wordt additionele informatie verschaft welke relevant is bij het verklaren van de prestaties van HBS gedurende het boekjaar.

- Opbrengsten van contracten met klanten (toelichting 3.1)
- Lease baten (toelichting 3.2)
- Informatie over belangrijke onderdelen van het resultaat voor belastingen (toelichting 3.3)
- Calculatie inkomstenbelasting (toelichting 3.4)
- Winst per aandeel (toelichting 3.5)

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

3.1 Opbrengsten van contracten met klanten

Per 31 December 2022					
x USD 1,000					
	Verwerkingsheffing	Liggelden	Reefer	Overige opbrengsten	Totaal
Type goederen en diensten					
Verwerkingsheffing	7,821				7,821
Liggelden		586			586
Reefer			691		691
Overige opbrengsten				316	316
Totale opbrengsten contracten met klanten	7,821	586	691	316	9,414

Per 31 December 2021					
x USD 1,000					
	Verwerkingsheffing	Liggelden	Reefer	Overige opbrengsten	Totaal
Type goederen en diensten					
Verwerkingsheffing	7,624				7,624
Liggelden		603			603
Reefer			535		535
Overige opbrengsten				265	265
Totale opbrengsten contracten met klanten	7,624	603	535	265	9,027

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

3.2 Leasebaten

Per 31 December 2022					
x USD 1,000					
Type goederen en diensten	Terminal	Terreinen	Gebouwen	Opslag voertuigen en losse lading	Totaal
Huur terminal	5,899				5,899
Huur terreinen		127			127
Huur gebouwen			171		171
Huur terreinen opslag voertuigen en losse lading				1,782	1,782
Totaal leasebaten	5,899	127	171	1,782	7,979

Per 31 December 2021					
x USD 1,000					
Type goederen en diensten	Terminal	Terreinen	Gebouwen	Opslag voertuigen en losse lading	Totaal
Huur terminal	5,899				5,899
Huur terreinen		165			165
Huur gebouwen			180		180
Huur terreinen opslag voertuigen en losse lading				1,688	1,688
Totaal leasebaten	5,899	165	180	1,688	7,932

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

3.3 Informatie over belangrijke onderdelen van het resultaat voor belastingen

Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen

x USD 1,000	2022	2021
Salarissen	2,226	2,339
Pensioenkosten	1,220	1,212
Medische kosten	394	428
Lange termijn personeelsbeloningen anders dan pensioenen	300	35
Veiligheid en opleidingskosten	25	31
Overige personeelskosten	1,876	1,886
Totaal	6,041	5,931

Algemene en administratieve kosten

x USD 1,000	2022	2021
Kredietverliezen (debiteuren)	(103)	(99)
Representatiekosten	14	7
Automatiseringskosten	75	59
Communicatie en internetkosten	34	26
Professionele dienstverleners		
Advieskosten	996	307
Advertentiekosten	43	37
Verzekeringskosten	9	9
Onderhoudskosten	424	168
Nutsvoorzieningen	168	102
Bewakingskosten	118	54
Donaties	95	128
Reis- en verblijf kosten	57	28
Overige lasten	616	490
Totaal	2,546	1,316

Financiële baten en lasten

x USD 1,000	2022	2021
Interest op leningen	1,074	2,498
Bank en overige financieringskosten	3	3
Overige interest	(2)	(2)
Totaal	1,075	2,499

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Overige baten / (lasten)

x USD 1,000

	2022	2021
Wisselkoerswinst / (verlies)	48	59
Overige baten en lasten	(22)	6
Totaal	26	65

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

3.4 Inkomstenbelasting

Het fiscale verlies over 2014 en 2015 (compensabele verliezen) is gedurende 7 jaar verrekend met de winsten over 2016 tot en met 2022. Na verrekening van de compensabele verliezen, is er over het boekjaar 2022 USD318.971 aan inkomstenbelasting verschuldigd aan de fiscus. Dit bedrag wordt verrekend met de te vorderen inkomstenbelasting.

De opbouw van de te vorderen inkomstenbelasting ultimo 2022 ziet er als volgt uit:

Boek- Jaar	Fiscaal belastbaar bedrag	Tarief	Voorziening	Betalingen		Saldo voorziening	
				2022	t/m 2022	2022	2021
	USD	%	USD	USD	USD	USD	USD
1981-2003			1,330,808	-	1,334,971	(4,163)	(4,163)
2004	645,099	36	232,236	-	232,236	-	-
2005	610,367	36	219,732	-	219,732	-	-
2006	329,600	36	118,656	-	232,292	(113,636)	(113,636)
2007	(250,830)	36	-	-	-	-	-
2008	(117,460)	36	-	-	-	-	-
2009	(31,414)	36	-	-	-	-	-
2010	1,436,939	36	517,298	-	517,298	-	-
2011	1,469,682	36	529,085	-	751,052	(221,967)	(221,967)
2012	2,706,296	36	974,267	-	974,267	-	-
2013	1,754,669	36	631,681	-	695,044	(63,363)	(63,363)
2014	(4,179,054)	36	-	-	145,904	(145,904)	(145,904)
2015	(5,626,410)	36	-	-	634,697	(634,697)	(634,697)
2016	2,108,940	36	-	-	-	-	-
2017	1,661,221	36	-	-	-	-	-
2018	2,260,850	36	-	-	-	-	-
2019	1,967,972	36	-	-	-	-	-
2020	440,950	36	-	-	-	-	-
2021	971,936	36	-	-	-	-	-
2022	886,030	36	318,971	-	-	318,971	-
			4,872,734	-	5,737,493	(864,759)	(1,183,730)

Deze post regardeert alleen de voorziening voor inkomstenbelasting voor lichamen; de overige verplichtingen aan de fiscus zijn onder het hoofd "overige schulden" opgenomen. Het inkomstenbelasting tarief voor 2022 bedraagt 36 procent (2021: idem).

Per ultimo boekjaar heeft de vennootschap per saldo een vordering op de fiscus voor een bedrag van USD 864,759 (2021: vordering USD1,183,730) zijnde de vorderingen op de fiscus welke zijn ontstaan doordat er over de boekjaren 2003, 2006, 2011, 2013, 2014 en 2015 op basis van de voorlopige aangifte van inkomstenbelasting meer is afgedragen dan de finale verplichting. De vordering over 2003 bedraagt USD 4,163, over 2006 USD 113,636, over 2011 USD 221,967, over 2013 USD 63,363, over 2014 USD 145,904 en over 2015 USD 634,697. Deze vordering is opgenomen onder de post overige vorderingen.

3.5 Winst per aandeel

De gewone winst per aandeel wordt berekend door, de winst die of het verlies dat aan houders van gewone aandelen van de entiteit kan worden toegerekend, te delen door het gewogen gemiddelde van het aantal uitstaande gewone aandelen gedurende de periode.

Voor de berekening van de verwaterde winst per aandeel, wordt de winst die of het verlies dat kan worden toegerekend aan houders van gewone aandelen van de entiteit en het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen gecorrigeerd, voor de effecten van alle potentiële gewone aandelen die tot een verwatering zullen leiden.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Netto winst (verlies) toerekenbaar aan houders gewone aandelen (USD1.000)	961	972
Gewogen gemiddelde aantal uitstaande gewone aandelen (aantal aandelen in duizend)	<u>451</u>	<u>451</u>
Winst (verlies) per gewone aandelen (USD centen per 1000 aandelen)	2.13	2.16

Tussen de verslaggevingsdatum en de datum van bevestiging van de jaarrekening zijn er geen transacties geweest betrekking hebbende op gewone aandelen.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Paragraaf 4 Geïnvesteed kapitaal

4.1 Materiele vaste activa

x USD 1,000	Infrastructuur	Gebouwen en opstallen	Machines	Transportmiddelen	Inventarissen	Werk in uitvoering	Totaal
Kostprijs							
Per 1 Januari, 2021	180,035	12,261	988	819	3,346	38,732	236,181
Investerings	28,287	7	30	37	61	(27,861)	561
Per 31 December 2021	208,322	12,268	1,018	856	3,407	10,871	236,742
Investerings	-	-	-	80	53	534	667
Desinvesterings	-	-	-	(156)	-	-	(156)
Per 31 December 2022	208,322	12,268	1,018	780	3,460	11,405	237,253
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen 1							
Januari 2021	(76,025)	(7,718)	(759)	(785)	(3,092)	-	(88,379)
Afschrijvingen boekjaar	(5,496)	(500)	(32)	(3)	(89)	-	(6,120)
Per 31 December 2021	(81,521)	(8,218)	(791)	(788)	(3,181)	-	(94,499)
Afschrijvingen boekjaar	(5,754)	(500)	(33)	(38)	(70)	-	(6,395)
TB Afschrijvingen desinvesterings	-	-	-	156	-	-	156
Per 31 December 2022	(87,275)	(8,718)	(824)	(670)	(3,251)	-	(100,738)
<u>Netto Boekwaarde:</u>							
Per 31 December 2021	126,801	4,050	227	68	226	10,871	142,243
Per 31 December 2022	121,047	3,550	194	110	209	11,405	136,515

4.2 Bijzondere waardeverminderingen MVA

Management heeft voor de opname en waardering van bijzondere waardeverminderingsverliezen voor individuele activa die geen goodwill zijn, in 2022 aanwijzingen van economische veroudering van of fysieke schade aan een actief als een potentiële indicator gehanteerd bij de beoordeling of sprake is van een bijzondere waardeverminderingsverlies. Voorgaande beoordeling heeft niet geleid tot een bijzondere waardeverminderingsverlies van individuele activa.

4.3 Verplichtingen uit hoofde van toegezegde pensioenrechten

HBS heeft drie typen van regelingen inzake personeelsbeloningen n.l. pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en andere lange termijn personeelsbeloningen. Het hiernavolgende betreft een overzicht van de verschillende verplichtingen uit hoofde van toegezegde personeelsbeloningen.

x USD 1,000	Per 31 december 2022	Per 31 december 2021
<i>Vergoedingen na uitdiensttreding</i>		
Pensioenen	3,194	4,930
<i>Andere vergoedingen na uitdiensttreding</i>		
Medische zorgverlening, overlijden en onderstanden	3,598	4,753
<i>Andere langetermijnpersoneelsbeloningen</i>		
Jubileumuitkering	712	476
Totaal	7,504	10,159

Pensioenen

De pensioenregeling voor werknemers van HBS, voorziet in aanspraken op ouderdoms- en arbeidsongeschiktheidspensioen ten behoeve van de deelnemer en op weduwen-, weduwnaar- en wezenpensioen ten behoeve van de nabestaanden. De pensioenaanspraken worden tijdsevenredig opgebouwd.

Medische zorgverlening gepensioneerden, overlijden en onderstanden

Gepensioneerde werknemers van de HBS wiens dienstverband is beëindigd vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, evenals degenen die deel uitmaken van hun gezin, hebben recht op medische zorg welke voor rekening is van HBS.

Aanspraken worden eveneens verleend aan gepensioneerde werknemers van HBS, van wie het dienstverband is beëindigd, wegens arbeidsongeschiktheid alsmede aan degenen die op dat moment deel uitmaken van hun gezin.

Jubileumuitkering

Medewerkers van HBS komen in aanmerking voor een jubileumuitkering op basis van een bepaald aantal dienstjaren. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van het jubileum en varieert met het aantal dienstjaren zoals opgenomen in de arbeidsovereenkomst.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Pensioenen

2022 veranderingen verplichtingen u.h.v. toegezegde pensioenrechten en reële waarde fondsbeleggingen.

		Pensioen kosten ten laste van winst of verlies			Herwaarderingen nettoverplichting u.h.v. toegezegde pensioenrechten (actief) in niet gerealiseerde resutaten (OCI)							
x USD 1,000	1.1.2022	Pensioen kosten	Netto-rente	Sub-totaal opgenomen in winst of verlies	Actuariële winsten en verliezen a.g.v. aanpassingen demografische veronderstellingen		Actuariële winsten en verliezen a.g.v. aanpassingen financiële veronderstellingen	Ervarings-aanpassingen	Sub totaal in OCI	Contributie werkgever	Contributie werknemer	31.12.2022
Verplichting toegezegde pensioenrechten	(14,029)	(804)	1,688	884	-	-	3,516	289	3,805	-	-	(9,340)
Reele waarde fondsbeleggingen	9,099		-	-		-	-	(3,646)	(3,646)	466	227	6,146
Verplichting	(4,930)	(804)	1,688	884		-	3,516	(3,357)	159	466	227	(3,194)

2021 veranderingen verplichtingen u.h.v. toegezegde pensioenrechten en reële waarde fondsbeleggingen.

x USD 1,000	1.1.2021	Pensioen kosten	Netto-rente	Sub-totaal opgenomen in winst of verlies	Actuariële winsten en verliezen a.g.v. aanpassingen demografische veronderstellingen	Actuariële winsten en verliezen a.g.v. aanpassingen financiële veronderstellingen	Ervarings-aanpassingen	Sub totaal in OCI	Contributie werkgever	Contributie werknemer	31.12.2021	
Verplichting toegezegde pensioenrechten	(14,693)	(823)	622	(201)	-	(813)	774	904	865	-	-	(14,029)
Reële waarde fondsbeleggingen	9,998		-	-	-	-	(1,541)	(1,541)	432	210		9,099
Verplichting	(4,695)	(823)	622	(201)		(813)	774	(636)	(676)	432	210	(4,930)

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Medische zorgverlening gepensioneerden, overlijden en onderstanden

2022 veranderingen verplichtingen u.h.v. toegezegde pensioenrechten

x USD 1,000	1.1.2022	Pensioen kosten ten laste van winst of verlies			Herwaarderings nettoverplichting u.h.v. toegezegde pensioenrechten (actief) in niet gerealiseerde resultaten (OCI)								31.12.2022
		Pensioen kosten	Netto-rente	Sub-totaal opgenomen in winst of verlies	Actuariële winsten en verliezen a.g.v. aanpassingen demografische veronderstellingen	Actuariële winsten en verliezen a.g.v. aanpassingen financiële veronderstellingen	Ervarings-aanpassingen	Sub totaal in OCI					
Verplichting toegezegde pensioenrechten	(4,753)	(66)	(3)	(69)	-	-	971	253	1,224	#	#		(3,598)
Reele waarde fondsbeleggingen	-		-	-	-	-	-	-	-	#	#		-
Verplichting	(4,753)	(66)	(3)	(69)	-	-	971	253	1,224	#	#		(3,598)

2021 veranderingen verplichtingen u.h.v. toegezegde pensioenrechten

	1.1.2021	Pensioen kosten	Netto-rente	Sub-totaal opgenomen in winst of verlies	Actuariële winsten en verliezen a.g.v. aanpassingen demografische veronderstellingen	Actuariële winsten en verliezen a.g.v. aanpassingen financiële veronderstellingen	Ervarings-aanpassingen	Sub totaal in OCI					31.12.2021
Verplichting toegezegde pensioenrechten	(5,533)	(88)	(5)	(93)	-	(88)	253	709	873	#	#		(4,753)
Reele waarde fondsbeleggingen	-		-	-	-	-	-	-	-	#	#		-
Verplichting	(5,533)	(88)	(5)	(93)	-	(88)	253	709	873	#	#		(4,753)

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Jubileumuitkering

2022 veranderingen verplichtingen u.h.v. toegezegde pensioenrechten

x USD 1000	1.1.2022	Pensioenkosten ten laste van Winst of Verlies			ervaringsaanpassingen/aanpassingen veronderstellingen				Sub totaal opgenomen Winst of Verlies	31.12.2022
		Pensioenkosten	Netto-rente	Vergoedingen	Actuariële aanpassingen als gevolg van wijzigingen in demografische veronderstellingen	Actuariële aanpassingen als gevolg van wijzigingen in financiële veronderstellingen	Ervaringsaanpassingen			
Verplichting toegezegde personeelsbeloning	(476)	(18)	(318)	133	-	15	(47)	(235)	(712)	
Verplichting toegezegde personeelsbeloning	(476)	(18)	(318)	133	-	15	(47)	(235)	(712)	

2021 veranderingen verplichtingen u.h.v. toegezegde pensioenrechten

	1.1.2021	Pensioenkosten	Netto-rente	Vergoedingen	Actuariële aanpassingen als gevolg van wijzigingen in demografische veronderstellingen	Actuariële aanpassingen als gevolg van wijzigingen in financiële veronderstellingen	Ervaringsaanpassingen	Sub totaal opgenomen Winst of Verlies	31.12.2021
Verplichting toegezegde personeelsbeloning	(494)	(35)	(14)	81	(25)	12	(1)	18	(476)
Verplichting toegezegde personeelsbeloning	(494)	(35)	(14)	81	(25)	12	(1)	18	(476)

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

In het hiernavolgende overzicht wordt met behulp van een kwantitatieve gevoeligheidsanalyse inzicht verschaft in de belangrijke veronderstellingen welke zijn gehanteerd voor de pensioenregeling, de medische zorgverlening na uitdiensttreding, overlijden en onderstanden en jubileumuitkeringen per 31 december 2021 en 2022. De gevoeligheidsanalyses worden gepresenteerd in USD.

HBS pensioen plan

Het effect van een wijziging van 1 procent in de veronderstelde disconteringsvoet, salarisverhogingen en sterftecijfer op de bruto-verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten zijn:

Veronderstellingen	Disconteringsvoet		Salarisverhogingen		Sterftecijfer
Gevoeligheidsniveau	1%	1%	1%	1%	~ 5 jaar
	Toename	Afname	Toename	Afname	Correctie
2022	(1,484)	1,909	1,948	(1,534)	1,339
2021	(2,432)	3,199	3,200	(2,475)	2,456

HBS medische zorgverlening, overlijden en onderstanden

Het effect van een wijziging van 1 procent in de veronderstelde disconteringsvoet, inflatie en sterftecijfer op de bruto-verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten zijn:

Veronderstellingen	Disconteringsvoet		Inflatie		Sterftecijfer
Gevoeligheidsniveau	1%	1%	1%	1%	~ 5 jaar
	Toename	Afname	Toename	Afname	Correctie
2022	(405)	501	511	(419)	493
2021	(614)	778	779	(625)	801

HBS jubileum aanspraak

Het effect van een wijziging van 1 procent in de veronderstelde disconteringsvoet, salarisverhogingen en sterftecijfer op de bruto-verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten zijn:

Veronderstellingen	Disconteringsvoet		Salarisverhogingen		Sterftecijfer
Gevoeligheidsniveau	1%	1%	1%	1%	~ 5 jaar
	Toename	Afname	Toename	Afname	Correctie
2022	(45)	51	52	(47)	10
2021	(33)	38	38	(34)	6

Paragraaf 5 Financieringsstructuur

5.1 Gestort kapitaal en reserves

Het aantal uitgegeven en volgestorte aandelen van de HBS, bedraagt USD 9.38 per 31 December 2022 en is verdeeld over 451 aandelen met een nominale waarde van USD 20.04 per aandeel. Gedurende het jaar bleef het maatschappelijk kapitaal ongewijzigd.

<i>xUSD 1,000</i>	2022	2021
Gewoon aandelen kapitaal		
451 gewone aandelen	9	9

5.2 Financiële instrumenten

Financiële verplichtingen

Rentedragende leningen en verplichtingen

x USD 1,000

Rentedragende leningen

x USD 1,000

	Vervaldatum	2022	2021
Lening Republiek Suriname 1	Jun-23	10,676	10,762
Lening Republiek Suriname 2	Jul-25	3,951	4,010
NUB 2	Nov-29	27,953	29,547
NUB 3	Dec-27	13,561	14,641
Saldo per 31 December		56,141	58,960
Korte termijn deel van de leningen		8,720	5,880
Lange termijn deel van de leningen		47,421	53,080

Lening Republiek Suriname 1 en Lening Republiek Suriname 2

In voorgaande jaren zijn deze leningen gepresenteerd als respectievelijk Islamic Development Bank 1 (IsDB1) en Islamic Development Bank 2 (IsDB2). De Republiek Suriname is de leningen aangegaan met de Islamic Development Bank. Er is een doorleenovereenkomst getekend voor de Lening Republiek Suriname1 tussen de Republiek Suriname en Havenbeheer daar de middelen bestemd waren voor de bouw van een haven.

Voor de Lening Republiek Suriname 2 bestaat er geen geformaliseerde doorleenovereenkomst tussen de Republiek Suriname en Havenbeheer daar HBS zich op het standpunt stelt dat de lening uit hoofde van macro-economische doeleinden totstand is gekomen.

Reële waarde

HBS heeft alle rentedragende leningen en verplichtingen bij eerste opname gewaardeerd tegen de reële waarde, terwijl de daaropvolgende waardering plaatsvindt tegen geamortiseerde kostprijs, ervan uitgaande dat de contractuele rentevoet gelijk is aan de effectieve rentevoet.

HBS maakt gebruik van waarderingstechnieken die passend zijn in de omstandigheden en waarvoor voldoende gegevens beschikbaar zijn om de reële waarde te bepalen.

Financieel risicobeheer

De belangrijkste financiële verplichtingen bestaan uit leningen, handelscrediteuren en overige schulden. Het primaire doel van deze financiële verplichtingen is het financieren van de operaties van HBS. De primaire financiële activa van HBS bestaan uit onder meer, handelsvorderingen, geldmiddelen en kasequivalenten welke rechtstreeks voortvloeien uit de operaties van HBS.

Het kredietrisico gerelateerd aan handelsvorderingen wordt gemanaged door de afdeling "Finance" met behulp van vastgestelde procedures, richtlijnen en interne beheersingsmaatregelen.

De kredietwaardigheid van klanten wordt beoordeeld op basis van reeds beschikbare informatie over een bestaande klant en voor nieuwe klanten vindt doorgaans een vooruitbetaling plaats en uitstaande handelsvorderingen worden regelmatig gemonitord.

HBS monitort het risico (liquiditeitsrisico) van een tekort aan liquide middelen, door de liquiditeitsstaat te beoordelen, welke door de afdeling "Finance" wordt opgesteld. Tevens wordt in de RvC vergadering de liquiditeitsprognose besproken. Het doel van HBS is het bewaren van een evenwicht tussen continuïteit van financiering en flexibiliteit, welke door het gebruik van kredietfaciliteiten beschikbaar wordt gesteld, door financiële instellingen en leningen van externe partijen.

Paragraaf 6 Werkkapitaal

Deze sectie bevat aanvullende informatie welke inzicht verschaft in de samenstelling en het beheer van het werkkapitaal van HBS:

- Geldmiddelen en kasequivalenten.
- Handels en overige vorderingen.
- Nog te betalen bedragen en overige schulden.

6.1 Geldmiddelen en kasequivalenten

<i>x USD 1,000</i>	2022	2021
Geldmiddelen	13,617	8,909
Kasequivalenten (korte termijn deposito's)	-	-
	13,617	8,909

De geldmiddelen omvatten contanten en banktegoeden, deze worden aangehouden met als doel kortlopende verplichtingen te voldoen, en worden aangewend voor investeringen of andere doeleinden.

Ten behoeve van het kasstroomoverzicht omvatten geldmiddelen en kasequivalenten het volgende:

<i>x USD 1,000</i>	2022	2021
Banktegoeden en kasmiddelen	13,617	8,909
Korte termijn deposito's	-	-
banktegoeden, kasmiddelen en korte termijn deposito's	13,617	8,909
Rekening courant krediet	-	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	13,617	8,909

6.2 Handelsvorderingen en overige vorderingen

<i>x USD 1,000</i>	2022	2021
Handelsvorderingen	2,271	2,487
Vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen	2,279	4,820
	4,550	7,307

Handelsvorderingen zijn niet-rentedragend en hebben over het algemeen een looptijd van 30-90 dagen na aftrek van voorzieningen.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

<i>x USD 1,000</i>	Per 31 December 2022	Per 31 December 2021
Handelsvorderingen	6,714	7,373
Voorziening bijzondere waardevermindering	(4,443)	(4,886)
Totaal	2,271	2,487

Hieronder wordt het verloop weergegeven in de voorziening voor verwachte kredietverliezen (ECL) van handelsvorderingen

<i>x USD 1,000</i>	2022	2021
Per 1 Januari	4,886	4,985
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen (inclusief afboekingen)	(443)	(99)
Per 31 December	4,443	4,886

Vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen bestonden uit het volgende:

<i>x USD 1,000</i>	2022	2021
Vooruitbetaalde verzekeringpremies	24	34
Voorschot dividend	800	3,200
Vooruitbetaling aankoop voorraden, diensten en overige	1,455	1,586
	2,279	4,820

6.3 Nog te betalen bedragen en overige schulden

<i>x USD 1,000</i>	2022	2021
Nog te betalen bedragen	8,720	5,880
Te betalen dividendbelasting	800	
Overige schulden	2,856	1,773
	12,376	7,653

- Nog te betalen bedragen bestaan voornamelijk uit het kortlopende deel van de leningen.
- De overige schulden omvatten onder meer de reguliere onderhoudskosten voor emplacement en kosten verband houdend met financiële en fiscale diensten.

N.V. Havenbeheer Suriname Interne Jaarrekening 2022

Paragraaf 7 Informatie over verbonden partijen

Beloning van managers op sleutelposities van HBS:

<i>xUSD 1,000</i>	2022	2021
Pensioenplan	1,687	2,389
Medische zorgverlening, overlijden en onderstanden	148	169
Jubileum	107	66
Totale compensatie management sleutelposities	1,942	2,624

Paragraaf 8 Overige gegevens

8.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na de balansdatum die van invloed zijn op de financiële informatie zoals gepresenteerd per balansdatum